

Cegła klinkierowa – kanon architektury

Cegła na elewacjach zabytków przyciąga uwagę charakterystyczną kolorystyką, a gra odcieni na klinkierowym murze podkreśla szczególną szlachetność materiału. Pozycja klinkieru w kanonie architektury, zarówno świeckiej, jak i sakralnej, jest niepodważalna. Warto z tego wzoru korzystać, warto ceglaną architekturę obiektów zabytkowych i świątyń chronić i przywracać do dawnej świetności.

*Cegła klinkierowa
Pomerania marki
Terca.*

Cywilizowany materiał budowlany

Cegła to jeden z najstarszych materiałów budowlanych stosowanych przez ludzi. Początków jej historii należy szukać w starożytnej Mezopotamii. Pierwsze cegły formowano z gliny, a potem suszono na słońcu. Około III tysiąclecia p.n.e. zaczęto cegły wypalać, co nadało im znaczną trwałość. W cywilizacjach Bliskiego Wschodu stosowano je jako elewacyjny materiał dekoracyjny, z którego układano monumentalne mozaiki. Późniejsze cywilizacje basenu Morza Śródziemnego kontynuowały i udoskonalały technologię produkcji materiałów ceramicznych.

Mieszkańcy Starego Kontynentu szybko docenili właściwości mechaniczne cegły. Szczególnie odporność na ogień sprawiła, że zaczęto przedkładać ją nad tradycyjny drewniany budulec. Wkrótce nowo zdobyta wiedza z dziedziny konstrukcji budowlanych pozwoliła na wznoszenie z cegieł niezwykle wysokich, skomplikowanych

i przepięknych konstrukcji, takich jak sklepienia i kopuły. Na przestrzeni wieków cegła zmieniała swój kształt i wymiary. Oprócz znakomitych właściwości technicznych, nasi przodkowie potrafili dostrzec jej wartość estetyczną i dekoracyjną. Cegłę układano w wybranych wątkach, które na elewacjach tworzyły charakterystyczny wzór, np. wendyjski, gotycki, krzyżkowy lub kowadełkowy. Stosowano też różnej wielkości spoiny, które tworzą niezwykłą plastykę ściany murywanej. Od XIX wieku produkcja cegieł nabrała charakteru przemysłowego.

Dziś wytwarzanie cegieł przez renomowanych producentów to precyzyjnie sterowany proces mieszania, formowania i wypalania mieszanki, której głównym składnikiem jest glina. Opiera się on o staranny dobór surowców i jest kontrolowany przez powtarzające się na każdym etapie produkcji badania materiału. Dzięki temu proces jest powtarzalny, a założone parametry końcowego produktu – zawsze utrzymane.

Ważne wybory

Odpowiedzialne podejście do istniejącej warstwy historycznej muru nakazuje, zgodnie z zaleceniami konserwatorów zabytków, prowadzić wszelkie prace renowacyjne w sposób, który nie zniekształci ani nie zmieni dotychczasowego charakteru architektury. Istotne decyzje trzeba podejmować na etapie dopasowania kolorystyki i faktury cegieł nowych do już istniejącego muru.

W pracach renowacyjnych ważny może okazać się też dostęp do płytek elewacyjnych o licu identycznym z cegłami, jakie są akurat używane. Trudnym do odtworzenia, a niejednokrotnie niezbędnym elementem murów, są ceramiczne detale architektoniczne. Wygląd współcześnie produkowanych kształtek bazuje na historycznych detalach, dlatego mogą być one przydatne, gdy konieczna jest wymiana uszkodzonego elementu lub rekonstrukcja istniejącego.

Wszystkie te warunki skłaniają do korzystania z ofert renomowanych producentów ce-

ramiki. Zachowanie reżimów jakościowych idzie wtedy w parze z bogatą dostępną paletą kolorystyczną cegieł oraz wymaganą w danym przypadku fakturą wykończenia powierzchni lica (gładką, ryflowaną, ręcznie formowaną, strukturyzowaną, o fakturze skóry), a także dostępnością płytek elewacyjnych i kształtek.

Sacrum i profanum

Od wieków po klinkier sięgano przy projektowaniu obiektów świeckich, ale także, a może przede wszystkim, przy budowie świątyń. Stosowanie ceglanych elewacji stanowi czytelne odwołanie do tradycji murowanych budynków sakralnych. Ceramika na elewacjach kościołów kształtuje całe płaszczyzny fasad lub przemawia akcentami detali. Cegła klinkierowa jest piękna sama w sobie, ale zyskuje również w zestawieniu z bardziej współczesnymi materiałami budowlanymi, jak szkło czy metal, otwierając pole do oryginalnych rozwiązań architektonicznych. Tu jasno widać, jak duże znaczenie mają tradycyjne techniki budowania, dbałość o detale, „szczerłość” naturalnego materiału. Dowodem na to są choćby świątynie zaprojektowane przez Stanisława Niemczyka, z ikoną polskiej architektury – kościołem Jezusa Chrystusa Odkupiciela w Czechowicach-Dziedzicach. A wreszcie budynki z ceglana elewacją, usytuowane w historycznej tkance miasta, korzystnie wpisują się w otoczenie, zarówno te tradycyjne, jak i te o śmielszej, bardziej nowoczesnej formie.

Cegła ręcznie formowana Malaga marki Terca.

Różne cegły, różne właściwości

Ceramika budowlana jest z natury materiałem odpornym na niekorzystne warunki atmosferyczne, stanowi dobrą izolację akustyczną ścian, cechuje się również wysoką odpornością ogniową. Współczesne cegły ceramiczne (brukowe, klinkierowe, licowe, ręcznie formowane), w zależności od swojego przeznaczenia, charakteryzują się różnymi parametrami. Ze względu na swoją budowę mogą być pełne, drażone, siedmioszczelinowe. Wiąże się to z klasą wytrzymałości i z nasiąkliwością, która może wahać się od 2% (klinkier brukowy) do 18% (cegły elewacyjne ręcznie formowane).

Ceramika gwarantuje jednak pełnię swoich możliwości wtedy, gdy oprócz bogatego zasobu ceramicznych produktów murowych, można korzystać dodatkowo z komplementarnych do nich materiałów chemii budowlanej, takich jak zaprawy murarskie oraz zaprawy do spoinowania. Te ostatnie są dostępne najczęściej w różnej kolorystyce. Dla trwałości muru istotne jest dopasowanie rodzaju zaprawy do określonego typu cegieł. Stosowanie chemii budowlanej zalecanej przez producenta ceramiki daje pewność, że zaprawa została sprawdzona w praktyce, a jej właściwości odpowiednio zweryfikowane

Kropka nad „i”

Jak każdy typ materiałów budowlanych, również cegła ceramiczna wymaga odpowiedniego traktowania dla zachowania pełni swo-

ich możliwości estetycznych. Przede wszystkim należy chronić ją przed wilgocią (śnieg, deszcz, wilgoć przenikająca z podłoża) i zabrudzeniami, od momentu opuszczenia fabryki aż do chwili wmurowania. Choć dla samej cegły wilgoć jest nieszkodliwa, może się zdarzyć, że w ten sposób wprowadzone zostaną do muru substancje, których skutkiem mogą być tzw. wykwit.

Istotne jest murowanie czyste – zgodne z zasadami sztuki budowlanej – po którym mur nie wymaga czyszczenia z resztek zaprawy. Dodatkowo, bezwzględnie należy przestrzegać reżimu technologicznego dotyczącego przygotowania zaprawy, murowania w odpowiedniej temperaturze, a wreszcie tak oczywistych rzeczy, jak używanie do przygotowania zaprawy czystej wody i czystych narzędzi.

Śmiało można przyjąć, że ceglane elewacje – szczególnie klinkierowe – są oznaką architektonicznego prestiżu. I to niezależnie od rodzaju obiektu, na którym je wykorzystano. Warto przywracać mury zabytków do pierwotnej świetności. To zadanie wymagające, ale możliwe do spełnienia. Niejednokrotnie wystarczy dostęp do szerokiej i komplementarnej oferty produktów oraz rzetelne, fachowe wykonanie.

www.wienerberger.pl

Konsultacje techniczne +48 22 514 20 20

Cegła ręcznie formowana Zaria marki Terca.

